

Фактографски преглед на статусот на имплементација на мерките предвидени во Планот 3-6-9 заклучно со 15.11.2017 година

Вовед

Планот 3-6-9 се усвои на 04.07.2017 година, а наредниот ден беше презентираан пред јавноста. Истиот се подготви како одговор на препораките од бројните средби со нашите меѓународни партнери, пред се ЕУ, во насока на откочување на евроинтегративните процеси на Република Македонија. Сите овие средби беа насочени токму кон подготовка, усогласување и преземање обврски кои се преточени во овој План.

Правецот на реформите, произлегуваат од Програмата за работа на Владата 2017-2020, Политичкиот договор од Пржино и ги следи препораките од средбите на високо ниво со претставниците на институциите на ЕУ, вклучително и Итните реформски приоритети, како и препораките на Советот на Европа, односно Венецијанската комисија и ГРЕКО, ОБСЕ/ОДИХР и извештаите на групата експерти предводени од Прибе, како и консултациите со граѓанскиот сектор.

Предложените краткорочни мерки, содржани во овој План, треба да се реализираат до Локалните избори. Останатите мерки кои се изработуваат од страна на надлежните институции, треба да се реализираат до ноември/декември или пред одржувањето на Советот на ЕУ во декември, како и оние кои ќе треба да се реализираат до март наредната година, или до објавувањето на следниот редовен Извештај на Европската комисија за Македонија.

Во дефинирањето на мерките во овој План учествуваа и свој придонес дадоа стручните служби на сите надлежни институции, Собранието, Владата, државните институции, граѓанскиот сектор и опозицијата. Воспоставен е и целосно оперативен и механизам за координација, мониторинг и следење на имплементацијата на министерско и на оперативно ниво. Соодветни извештаи ќе бидат подготвени и дистрибуирани до Собранието, Европската комисија и другите меѓународни партнери, како и граѓанскиот сектор и пошироката јавност.

Во продолжение е даден Фактографски преглед на статусот на имплементација на мерките предвидени во Планот 3-6-9 заклучно со 15.11.2017 година, врз основа на добиените информации од официјални извори. Структурата на овој преглед ја следи структурата на Планот 3-6-9.

1. Избори

Во делот на изборите, Владата ги прифаќа препораките на ОБСЕ/ОДИХР и Венецијанската комисија и истите ги имплементира на краток, среден и долг рок. На краток рок мерките се фокусираат на поддршка на Државната изборна комисија и внатрешната консолидација и зајакнување на нивните капацитети, а во контекст на подготовките на локалните избори, вклучително и на ажурирање на Избирачкиот список, едукација на изборната администрација и на гласачите.

Статус на реализација на мерките:

- На седницата на Владата одржана на 05.09.2017 г. беше усвоена “Декларативна заложба за слободни и фер избори”, со која што се потенцира важноста на слободни, непосредни и демократски избори како темелна вредност на Уставниот поредок на Република Македонија, како и почитувањето на неприкосновеното избирачко право и непреченото спроведување на изборниот процес без политички влијанија и притисок врз гласачите.
- Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги согласно обврските од Изборниот законик, од

7.8.2017 започна да спроведува редовен неделен мониторинг на медиумското известување по распишување на изборите. Во извештаите се следеше почитувањето на професионалните стандарди и принципи за вршење на дејноста и забраната да се известува за активностите на власта во функција на изборно медиумско претставување.

- АВМУ изготви Извештај од мониторингот на изборното медиумско известување за Локалните избори 2017, во кој заклучи дека повеќе телевизии и радија се придржуваат кон професионалните стандарди, некои заземајќи критичка позиција кон власта. Сепак, кај неколку програмски сервиси имаше отстранување за што беа покренати соодветни прекршочни постапки.
- Работниот ангажман на лицата вработени во правното одделение, и секторите за избирачки список и ИТ во Државната изборна комисија е обезбеден до крајот на годината, како временни вработувања кои се очекува да бидат трансформирани во трајни вработувања во текот на следната година. Актот за систематизација, актот за внатрешна организација и извештајот од функционалната анализа се усвоени, а на 30.08.2017 год. добиена е согласност од Министерството за информатичко општество и администрација за актот за систематизација.
- На седницата на Владата одржана на 12.09.2017 година, беше усвоено “Упатство за начинот на постапување на министерствата, другите органи на државната управа и управните организации за време на изборниот процес” со кое се утврдуваат насоките за начинот на постапување на министерствата, другите органи на државната управа и управните организации, на функционерите кои раководат со државни органи како и на вработените во државните органи за време на спроведување на парламентарни, претседателски и локални избори од денот на нивното распишување па се до нивното завршување согласно закон. Согласно ова упатство, за време на изборниот процес не може да се започнува изградба на нови објекти во инфраструктура или објекти за општествени дејности со средства од буџетот, и не може да се одржуваат јавни настани по повод изградба или пуштање во употреба на вакви објекти. Потоа, не може да се исплаќаат плати, пензии и други надоместоци од буџетот, кои не се редовни месечни исплати, не може да се отуѓува државен капитал, ниту да се потпишуваат колективни договори. При тоа, Министерството за финансии, мора јавно (на интернет) да ги објави сите буџетски трошоци во изборниот период. Исто така, во државните органи не може да се започнува постапка за вработување на нови лица, или постапка за престан на работен однос. Понатаму, избраните функционери не може да користат информации добиени при вршење на функцијата во изборна кампања, ниту смеат да вршат притисок врз вработените да учествуваат во изборни активности, ниту да користат закани или заплашување на вработените по однос на нивното вработување, социјална сигурност. Додека, вработените во државните органи не може да учествуваат на изборни активности во работно време, ниту да вршат партиски активности или да истакнуваат партиски симболи на работно место.
- На седницата на Владата одржана на 12.09.2017 година, беше усвоено “Упатство за забрана за користење на движни и недвижни ствари во државна сопственост за време на изборниот процес”, со што се утврдуваат насоките за начинот на постапување на министерствата, другите органи на државна управа и управни организации, во врска со користењето на движните и недвижните ствари во државна сопственост за време на спроведување на парламентарни, претседателски и локални избори од денот на нивното распишување па се до нивното завршување согласно закон. Согласно ова упатство во државните органи (канцеларии, простории), како и во работните простории кои се наоѓаат во објекти на државните органи, не може да се одржуваат средби или да се вршат активности во врска со изборниот процес. Исто така, движните ствари кои ги користат државните органи не може да се користат за потребите на изборна кампања.
- На 5.7.2017 г. е усвоен е нов Деловник за работата на Државната изборна комисија.

- За воспоставување на нова организациска структура на Стручната служба на ДИК, усвоени се следните акти: Извештај од спроведена функционална анализа, извештај од спроведена анализа за потреба од подрачни одделенија и канцеларии, нов акт за внатрешна организација, нов акт за систематизација на работни места.
- Во пресрет на изборите, ДИК ги усвои следните подзаконски акти: нов Правилник за начинот и постапката за решавање на приговори (5.7.2017 и измени и дополнувања на 21.07.2017), упатство за начинот и постапката за поднесување, прием и потврдување на кандидатските листи за Локални избори (21.07.2017), упатство за утврдување на идентитетот на гласачот (21.07.2017), упатство за важечки и неважечки гласачки ливчиња (21.07.2017), програма за едукација на ОИК и ИО (16.08.2017), прирачници за едукација на ОИК и ИО и снимен е видео прирачник.
- Согласно член 31 од Изборниот Законик и член 2 од Деловникот за работа на ДИК, седниците на Комисијата се јавни. На работните состаноци со претставниците на ДИК беше укажано на потребата да се обезбеди целосна јавност на работата на седниците на ДИК во согласност со Изборниот законик.
- Владата на Република Македонија, на 25-та седница, одржана на 29.08.2017 година, донесе Одлука со која на Државната изборна комисија, и се додели простор на трајно користење без надоместок, со што се надмина проблемот со кој што се соочуваше Комисијата.
- - Тековно се врши административно ажурирање на Избирачкиот список, како и проверка на интегритетот на документите за лична идентификација кои што ги издава МВР.
 - Започната е имплементација на Договорот за размена на податоци со УВМК во рамките на проектот за интероперабилност. Спроведено е успешно пробно тестирање на компјутерската размена на податоците.
 - Избирачкиот список е постојано достапен на страната на ДИК со следните податоци: име, презиме и адреса на избирачи. Неговото ажурирање се врши во соработка со МВР и ДЗС, на квартално ниво, односно на 3 месеци, како што е пропишано со закон, после што се објавува ажурираниот Избирачки список. Исто така, пред избори, се објавува Избирачкиот список, кој е ажуриран, со цел проверка на податоците кои се во него. Ваквиот систем на објавување на списокот, функционира повеќе години наназад и се покажал како добар.
 - Промовирањето на постапките за граѓанска проверка и ажурирање на Избирачкиот список и поттикнување на граѓаните, граѓанските организации и политичките партии да вршат континуиран увид во Избирачкиот список во пракса функционира коректно. Пред секој циклус на избори, ДИК објавува јавен повик за проверка во Избирачкиот список. Интересот за проверка на податоците од страна на граѓаните е голем, на електронскиот, но и на печатениот примерок. Доколку нема избори, списокот се ажурира, односно проверува тековно, 2 пати годишно, од страна на ДИК.
 - ДИК спроведува континуирана проверка на интегритетот на базата на податоци на избирачкиот список преку проверка на извештаите за ново издадени биометриски лични карти и патни исправи, основот за издадените лични карти и патни исправи, како и преку вршење на увид во евиденциите на МВР, како и во базите на податоци и евиденции на други државни органи и институции.
 - Избирачкиот список за локалните избори беше достапен за јавен увид од 21.08.2017 г. и истиот траеше до 9.9.2017 г. Во Избирачкиот список за локалните избори се запишани 1,814,644 гласачи.
- **Локални избори 2017г.**
 Врз основа на Изјавата за првичните наоди и заклучоци на Набљудувачката мисија на ОБСЕ/ОДИХР одржувањето на Локалните избори на 15 октомври 2017 година придонесе кон јакнењето на довербата во демократскиот процес. Изборите се одржаа во конкурентно опкружување, со кандидати што, генерално, можеа да водат кампања без ограничувања, а темелните слободи беа севкупно почитувани. Медиумите кои беа предмет на мониторинг, обезбедија непристрасно покривање на кандидатите и ја потпомогнаа можноста за политичка дебата. И покрај организационите предизвици, изборната администрација обезбеди гласачите да можат да го остварат своето избирачко право. Денот на

изборите главно се одвиваше уредно, иако беа воочени некои процедурални нерегуларности. Вкупно 1.814.644 гласачи се регистрирани за изборите. Во тек на онлајн и личната верификација на избирачкиот список, беше побаран само мал број промени. Како резултат, многу од соговорниците на меѓународните набљудувачи изразија доверба во интегритетот на избирачкиот список, додека некои и натаму изразуваа загриженост вклучително околу спроведувањето на условот за живеалиште.

19 политички субјекти и 65 групи гласачи предложија вкупно 258 кандидати за градоначалници и 370 кандидатски листи за локалните избори на 15 октомври 2017г. На гласачите им се понуди широк спектар за избор, а во некои општини се одржаа избори со голем број пријавени кандидати.

Иако регулативата за финансирање кампањи е подобрена последниве години, во согласност со претходните препораки, таа не обезбеди целосно соодветна транспарентност поради немањето задолжителна ревизија на прелиминарните извештаи, како и недоволните овластувања на Државниот завод за ревизија за надзор.

Мониторингот на медиумите од страна на ОБСЕ/ОДИХР покажа дека јавните медиуми им обезбедија на сите учесници бесплатно време за емитување во тек на ударните термини, но само мал број кандидати го искористи. Двете поголеми партии доминираа во платеното рекламирање на приватните медиуми. Се организираа ТВ дебати, но сепак не сите поканети кандидати учествуваа.

АВМУ како одговорен орган да обезбеди балансирано и непристрасно покривање на изборите покрена шест прекршочни постапки за прекршоци од страна на медиумите.

Тоа што граѓанските набљудувачи имаа пристап кон сите фази на процесот придонесе кон транспарентноста и понуди непартиска проценка на изборите. Над 3000 набљудувачи ги следеа случувањата на денот на изборите.

2. Собрание

Во делот на работата на Собранието, Владата се фокусира на целосна поддршка на сите мерки за враќање на демократскиот амбиент во оваа клучна институција, низ политички дијалог и соработка со сите парламентарни партии и особено со опозицијата. Владата ќе даде свој придонес во насока на обезбедување на услови за целосна имплементација на договорените Препораки по немилите настани од 24/12/2012, поврзано со насилните настани од 27/04/2017. Владата, коалиционите партнери и мнозинството во Собранието, во отворена и искрена соработка со опозицијата, се грижи надзорната функција на Собранието и собраниските тела над работата на Владата и нејзините безбедносни и разузнавачки служби, да биде редовна и рутинска, со највисок можен степен на транспарентност и вклученост на претставници од граѓанското општество.

Статус на реализација на мерките:

- На 16.08.2017г, Претседателот на Владата упати писмо до Претседателот на Собранието, во кое се посочува на недвосмислената подготвеност на Владата за одржување на неделни, тематски пратенички прашања во траење од еден час, во време и формат кој е најсоодветен и согласно внатрешни процедури на Собранието.
 - Владата, односно коалиционите партнери и мнозинството во Собранието, се подготвени во отворена и искрена соработка со опозицијата, да се погрижат надзорната функција на Собранието и собраниските тела над работата на Владата и нејзините безбедносни и разузнавачки служби, да биде редовна и рутинска.
 - Во членот 122, став 2 од Деловникот на Собранието е утврдено дека работните тела можат на седниците да покануваат стручни лица и експерти од одделни области и други институции и здруженија заради изнесување на мислења по прашањата што се разгледуваат на седницата на телата. Оваа можност во досегашната работа на работните тела, се применува. Исто така, Владата се обврзува и прифаќа задолжително елаборирање пред собраниските тела на предлог законите на експертско ниво.
 - Во насока на отворање на Собранието за невладиниот сектор, беше домаќин на 2 настана

организирани со граѓански организации. Во тек е активирање на нова алатка, наречена „е-Прозорец“ што ќе им овозможува на граѓаните да се пријават за присуство на пленарните седници. Исто така додадена е нова алатка преку која граѓаните ќе може да се запознаат посебно со активностите на пратениците означена со името „Средби“.

-Во септември, СРМ ја обнови Интерпартиската парламентарна група за правата на лицата со хендикеп(ИППГ), во соработка со Полио плус. Исто така, за прв пат, Собранието воспостави Клуб за младински прашања и политики. Клубот е неформално тело, составено од членови на сите парламентарни партии чија што цел е остварување на интересите на младите во земјата, во соработка со младинските организации, неформалните младински групи и партиските подмладоци.

- Од друга страна, во писмото на Премиерот, Владата се обврзува дека парламентарното мнозинството ќе се залага и за поголема соодветна вклученост на граѓанското општество во дискусиите на собраниските тела.

- Владата активно се залага и за вклучување на Собранието во реформата на разузнавачките и безбедносните служби.

- Во писмото Владата исто така се обврзува на целосна поддршка за мерки со цел враќање на демократскиот амбиент во оваа клучна институција, низ политички дијалог и соработка со сите парламентарни партии, вклучително и со опозицијата.

- На седницата на Собранието одржана на 14.07.2017 г. е донесена одлуката за формирање на Национален совет за евроинтеграции. Избрани се претседател (од опозицијата) и заменик претседател. Формирани се 21 комисии, од нив со 10 претседава опозицијата (ВМРО-ДПМНЕ, СПМ, БЕСА), а со 11 претседава позицијата (СДСМ, ДУИ, вклучително и независни пратеници). На првата седница на НСЕИ одржана на 20 септември 2017, се дискутираше за реализираните активности на Владата и идните планови во делот на реформите поврзани со процесот на европска интеграција.

- Комисијата за надзор над работата на Управата за безбедност и контраразузнавање и на Агенцијата за разузнавање одржа седница на 04.07.2017, на која се усвои Деловникот за работа. На 19.07.2017 г. во Собранието се одржа заедничка средба на двете парламентарни комисии за надзор над работата на безбедносно-разузнавачките служби, со експертите од Европската комисија предводени од Р. Прибе. На средбата се разговараше за собранискиот надзор и за имплементација на препораките. На средбата присутните беа согласни дека заедно ќе работат во исполнување на препораките. Претседателите на двете комисии истакнаа дека ќе дадат поголем придонес во сите области за кои се надлежни комисиите.
 - На 30.08.2017 се одржа втората седница на Комисијата. Седницата беше затворена за јавноста поради класифицирани информации во документите, Комисијата дискутираше за Извештајот на работата на УБК и АР за 2016 г.
 - На 18.09.2017 г. се одржа седница на Комисијата за надзор над работата на Управата за безбедност и контраразузнавање и на Агенцијата за разузнавање, на која се разгледуваше Информација за потребата од формирање на Меѓуресурска работна група за изготвување и следење на имплементацијата на Планот за реализација на препораките на групата високи експерти за системски прашања од владеење на правото во врска со следењето на комуникациите. Комисијата определи двајца членови кои ќе учествуваат во работата на меѓу-институционалната работна група.
- Комисијата за надзор над спроведувањето на посебната истражна мерка следење на комуникациите од страна на МВР, Управата за финансиска полиција, Царинската управа и Министерството за одбрана, на 18.07.2017 год. ја одржа првата седница на која беше усвоен Деловник за работа на комисијата. На седницата присуствуваа претставници од МВР, Управата за финансиска полиција, Царинската управа и Министерството за одбрана.
- Конститутивната седница на Клубот на жени пратенички се одржа на 6 јули 2017 г. Клубот ќе делува за иницирање законски решенија за постигнување на родова еднаквост и унапредување на правата на жените, нивно активно вклучување во процесот на одлучување во државата како и зајакнување и

ширење на демократијата во сите сфери на општеството. Клубот на пратениците на 20.07.2017 год. одржа средба на тема “Клуб на пратенички, достигнувања и приоритети”. На 27.07.2017 се одржа вториот состанок.

- Клубот, во рамки на своите надлежности, реагираше и го осуди дискриминаторскиот однос кон жените-учеснички на Меѓународниот атлетски маратон во Охрид, на кој наградите за жените натпреварувачки, се пониски од оние за мажите натпреварувачи. Исто така, во текот на месец август работеше на изготвување на Предлог - Декларација за вклучување на повеќе жени градоначалнички во Република Македонија. На 21-22 септември, клубот одржа работилница на тема: “Градиме мостови на разбирање” на која учествуваа членки на Клубот на пратенички на Собранието.

- На седницата на Постојаната анкетна комисија за човекови права одржана на 14.07.2017 г., се избраа претседателот и заменик претседателот на комисијата со што се комплетираше составот.
- Претседателот на Постојаната анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот, на 14.09.2017 година, одржа средба со НДИ, каде се дискутираше за приоритетните прашања за разгледување на следните седници, организирање на теренски посети на казнено-поправните домови, институциите и установите за душевно болни, Прифатниот центар за баратели за азил и други, како и организирање на одбележување на 10 декември-Меѓународниот ден на човековите права, во Собранието.

3. Именувања

Владата ќе стори се од своја страна, да обезбеди соработка со **Претседателот на Република Македонија**, како и непречено функционирање на сите државни институции со целосно почитување на дефинираните уставни и законски обврски и нивните надлежности.

Статус на реализација на мерките:

- Консултации со Претседателот на Република Македонија за пополнување на упразнетите места во дипломатските претставништва се започнати. Остварени се неколку средби.
- Од страна на претседателот на Собранието на РМ се распишаа два огласи за избор на два члена на Советот на јавни обвинители и тоа првиот на 07.06.2017 а вториот на 18.08.2017 год. Рокот за поднесување на пријави по двата огласи е завршен (рокот за првиот оглас 22.06.2017, и рокот за вториот оглас 04.09.2017). Комисијата за прашања на избор и именувања треба да одржи седница на која ќе утврдат предлози за два члена на Советот од поднесените пријави.
- Треба да се изберат 3 члена на Уставен суд на кои им истекува мандат од кои за 1 во јули, а за 2 во октомври. За избор на еден судија на Уставниот суд на РМ, во надлежност на Собранието, Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието, треба да одржи седница на која ќе утврди предлог за судија на Уставниот суд. Предлогот за избор на другите двајца уставни судии е во надлежност на Претседателот на Република Македонија.

4. Имплементација на Охридски рамковен договор

Владата, во духот на кохезија, ја заокружува имплементацијата на легислативните елементи на **Охридскиот Договор**

Статус на реализација на мерките:

- Владата на 20-та седница одржана на 04.08.2017 го усвои текстот на предлог Законот за употреба на јазиците. Откако законот ќе биде усвоен во Собранието, Министерството за правда, преку Министерството за надворешни работи, ќе го достави законот и отворените прашања кои не се дел од овој закон, до Венецијанската комисија и ќе побара мислење за пакетот законски решенија. На 7.09.2017 г. предлог законот беше изгласан на Комисијата за европски прашања во СРМ. Потоа, предлог законот се дебатираше на Законодавна-правна комисија (седница бр. 12, на 12.9.2017), Комисија за политички систем и односи меѓу заедниците (седница бр. 8, на 13.09.2017). Парламентарната постапка е во тек. Законот е на пленарна дебата од 13.9.2017, и на 15.11.2017 година помина во прво читање.

5. Граѓанско општество

Граѓанското општество, Владата го третира како рамноправен партнер и коректор на нејзините одлуки, со целосно право, граѓанското општество да партиципира во градењето на политиките, да сугерира и критикува. Владата има намера дијалогот со граѓанското општество да биде континуиран, транспарентен и целосно инклузивен.

Статус на реализација на мерките:

- По однос на Одлуката за формирање на Совет за соработка помеѓу Владата и граѓанскиот сектор, од 2016 г., Генералниот секретаријат на 13.07.2017 год. организираше консултативна средба со претставници на ИПА2 механизмот и на неформалната група од 89 граѓански организации. Извештајот од средбата е објавен на веб страната на Одделението за соработка со НВО www.nvosorabotka.gov.mk заедно со повик до ГО за доставување предлози за изменување на Одлуката, најдоцна до 15.09.2017 година. Дополнителни консултации ќе се организираат по изработка на Предлог-одлука за изменување и дополнување на Одлуката за формирање на Советот.
- Подготвен е Извештај за преземените мерки и активности од Акцискиот план за спроведување на Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор (2012-2017). Согласно консултациите со надлежните институции, дел од мерките и активностите ќе продолжат континуирано да се спроведуваат и во периодот 2018-2020, за дел од нереализираните мерки содржана е оценка за нивната актуелност или потреба од дополнителна анализа. Извештајот е разгледан од Владата на 19.9.2017 год. и е објавен на www.nvosorabotka.gov.mk во делот Спроведување на Стратегијата.
- На седницата на Владата одржана на 15.08.2017 г. се усвои Деловникот за изменување на Деловникот за работа на Владата, со што се зголеми минималниот број денови за консултации на ЕНЕР од 10 на 20 дена.
- Владата на седница одржана на 4.07.2017 год. разгледа Информација за процесот на проценка на влијанието на регулативата (ПВР) и усвои заклучоци со кои се задолжуваат сите министерства да ги почитуваат процедурите на ПВР и објавувањето на ЕНЕР. Согласно Деловникот за работа на Владата и системот на е-влада, на седниците на работните тела и на Владата се разгледуваат материјали кои ги содржат потребните мислења согласно член 68 од Деловникот, вклучително и мислењето на Министерството за информатичко општество и администрација за предлозите на закони кои подлежат на проценка на влијанието на регулативата (ПВР).
- Во јули 2017 год. на веб страната на Одделението за соработка со НВО на Генералниот секретаријат www.nvosorabotka.gov.mk, во делот Финансиска поддршка, објавен е детален табеларен преглед на

доделени средства за поддршка на граѓански организации од страна на Владата, по години, за периодот 2012-2016 год. Базата на податоци нуди можност за пребарување по име на здружение, проект и година на доделени средства и редовно ќе се ажурира.

6. Медиуми

Во делот на **медиумите** Владата гради партнерство со асоцијациите и граѓанскиот сектор, со цел да го ослободи медиумскиот простор од било какви институционални или персонални влијанија, вклучително и од финансиска зависност. Владата го стопира комерцијалното рекламирање, ќе го зајакне и целосно професионализира јавниот радиодифузен сервис и ги отвора информациите за јавноста кои се од јавен карактер и јавен интерес.

Статус на реализација на мерките:

- Владата на седницата одржана на 05.09.2017 г. донесе Заклучок со кој ја усвои следната Изјава: Владата на Република Македонија и нејзините институции изразуваат силна политичка волја и поддршка за континуирана примена на етичкиот кодекс за медиумско известување и силно ја охрабруваат примената и почитувањето на системот за медиумска саморегулација.
- Владата на седница одржана на 22.08.2017 год. донесе заклучок според кој се задолжуваат сите органи на државната управа, им се укажува на институциите кои немаат статус на органи на државната управа и им се препорачува на единиците на локалната самоуправа да престанат да емитуваат, односно рекламираат кампањи/спотови на платен простор во електронски комерцијални радиодифузери – телевизии и радија, дневни и неделни весници, билборди, интернет портали, со исклучок на социјалните медиуми.
- На 24.09.2017 година, портпаролот на Владата одржа прес конференција каде се објавија трошоците за рекламирање на Владата за периодот 2008-2015 година. Во однос на распределбата на парите, како што беше појаснето на прес конференцијата, нејасни се критериумите како се префрлани парите за закуп на простор за реклами кај комерцијалните национални концесионери, иако табеларниот приказ презентирани на конференцијата за медиумите, укажува на тоа дека рејтингот не играл никаква улога и дека критериуми едноставно не постоеле. Дополнително, на прес-конференцијата на 16.09.2017 година во склоп на анализата на трошоците за привлекување на странски директни инвестиции во последните 10 години, беа презентирани и трошоците кои биле исплатени на македонски медиуми.
- Првата јавна дискусија на тема медиумски реформи се одржа на 14 јули 2017, на која учествуваа министерот за Информатичко општество и администрација и министерот без ресор задолжен за комуникации, отчетност и транспарентност. На 23.06.2017 г. Министерот без ресор учествуваше на конференција посветена на реформите во медиумскиот сектор организирана од МИМ со поддршка од ЕУ. Беа одржани и неколку средба со претставници од Делегацијата на ЕУ на темата. Министерите остварија и неколку поединечни средби со претставници од медиуми и медиумски здруженија, како и со претставници од меѓународната заедница.
- По првата одржана јавна консултација за медиумски реформи беше испратен повик до сите засегнати страни за доставување предлог измени на Законот за аудио и аудио-визуелни медиумски услуги. Врз основа на добиените коментари и предлози, МИОА во координација со министерот без ресор задолжен за комуникации, отчетност и транспарентност, подготви предлог текст на Закон за измени и дополнувања на Законот за аудио и аудио-визуелни медиумски услуги, кој беше доставен до сите

засегнати страни и поставен на веб страната на МИОА. Рокот за доставување коментари од засегнатите страни на предлог текстот на Законот беше до 11.09.2017. По ова, ќе биде одржана уште една јавна дискусија и доколку е потребно, предлог Законот ќе биде ревидиран повторно, пред да влезе во нормална процедура.

- Предлог законот беше доставен и до Европската комисија и ОБСЕ. Се очекува во октомври да биде изработена анализа на предлог Законот изработена од аналитичар од ОБСЕ кој работи во областа на медиумите. Доколку е потребно, предлог Законот ќе биде ревидиран повторно, пред да влезе во нормална процедура (која ќе вклучува и објавување на ЕНЕР).

- На седница бр.12 на Собранието одржана на 19.09.2017, се прифатија по скратена постапка измените во Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги со што се укина обврската на граѓаните и фирмите да плаќаат радиодифузна такса. МРТ ќе биде финансиски подржана од државниот буџет со годишно издвојување од 0,5% од буџетот. Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник.

- Врз основа на Извештајот подготвен од Министерство за внатрешни работи за периодот од 2013г. до јуни 2017г. за регистрирани случаи на физички и вербални напади и притисоци врз новинари, поднесени се вкупно 44 пријави од граѓани или медиуми за физички напад врз новинари, загрозување на сигурноста во вид на закани од секаков вид или говор на омраза. Најголемиот дел од пријавите се на подрачјето на Скопје – 28, потоа Охрид – 14 и две поплаки на подрачјето Струмица.
- На 17.08.2017г. во Владата се одржа првиот брифинг пред новинари и уредници, на кој се презентираа идеите за работата на Секторот за комуникации, кој ќе функционира како сервис за граѓаните и медиумите. Дневниот ред на седниците на Владата, заклучоците и соопштенијата јавно и транспарентно се објавуваат на веб страната. После секоја седница на Влада се одржуваат брифинзи со цел веднаш да се информира јавноста за работата на Владата.

7. Реформа на јавната администрација

Реформата на јавната администрација (РЈА), на краток, среден и долг рок е еден од клучните приоритети на Владата, при што ќе се започна со дефинирање на квалитетна и сеприфатена Стратегија за РЈА, во насока на целосна деполитизација и професионализација на администрацијата, и градење на квалитетна и сервисно ориентирана администрација која ќе функционира и работи во подобрени работни услови, користејќи ги сите можности на современ пристап преку е-влада, е-услуги и интероперабилност.

Статус на реализација на мерките:

- Владата на 8-та седница, одржана на 22.06.2017 година усвои заклучок со кој ги задолжи сите министри да ги декласифицираат сите информации/податоци коишто се поврзани со трошоци за службени патувања и трошоци за репрезентација во самите министерства (во иднина, како и од претходниот период), освен податоците кои треба да останат заштитени согласно законските прописи (заради безбедносни структури, служби и слично).
 - Владата на 25-та седница, одржана на 29.08.2017 година усвои заклучок да се декласифицираат информациите донесени од Владата кои се од јавен интерес и се однесуваат на договорите за доделување на државна помош.
 - Притоа, задолжени се директорите на Агенцијата за странски инвестиции и Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони да ги декласифицираат информациите кои претходно биле класифицирани од нивната институција, а се однесуваат на информации и договори за доделување на државна помош.

- На 17.08.2017 Заменик претседателот на Владата задолжен за европски прашања, одржа состанок со Комисијата за слободен пристап до информации од јавен карактер, при што се дискутираше за можностите и ефектите од евентуалното укинување на Одлуката за утврдување на надоместок за материјални трошоци за дадена информација, од имателите на информации. Владата ќе настојува да го избере најрационалното решение кое ќе биде најповолно за јавноста. На 28-ма седница на ВРМ одржана на 19.09.2017 година, се донесе одлука со која се укинува надоместокот за испорака на информации од јавен интерес, во вид на електронски запис на информацијата на УСБ, или на е-маил адреса на барателите.
- Регистарот (Листата) на иматели редовно се ажурира. На 24 август 2017 година беше испратено Циркуларно писмо за ажурирање на податоци, со цел одговорните и службените лица евидентирани во Регистарот на иматели на информации од јавен карактер, објавени на веб локацијата на Комисијата, да бидат потсетени на обврската која произлегува од членовите 8 и 9 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Рокот за доставување на податоците за службеното лице, точниот назив и адреса на институцијата, контакт телефонот, е-маил адресата, адресата на веб страната, како и за начинот на кој листата на информации е достапна за граѓаните е 12.09.2017 г. Циркуларното писмо е пратено и електронски до 1259 лица во Листата на иматели за 2016 г. Комисијата до 05.10.2017 ги регистрираше и евидентираше настанатите промени кај имателите на информации со што се направени измени и корекции за вкупно 831 иматели и се ажурирани и податоците на 132 ново назначени службени лица.
- Согласно заложите и искажаната транспарентност за работењето на Владата, на веб страницата на Владата е креирана нова секција „Седници на Влада“ <http://vlada.mk/vladini-sednici> со која е овозможена достапност до дневните редови и усвоените записници од седниците на Владата (донесените заклучоци по точките од дневниот ред). Оваа новина на 17.08.2017 година е официјално објавена и промовирана во медиумите.
- Работните подгрупи за доработка на Стратегијата за РЈА и Акцискиот План редовно одржуваат средби. Започнат е процесот на ревидирање на наративниот дел од Стратегијата. Истиот ќе биде завршен до крајот на октомври, по што повторно ќе бидат свикани средби на работните подгрупи на кои текстот ќе се разгледува. Во текот на месец октомври, координаторите на работните подгрупи работеа заедно со експерти од СИГМА на ревидирање на Акцискиот план и трошоците за Стратегијата, кои исто така ќе бидат разгледувани на средби со членовите на работните подгрупи.
- На 36-та седницата на Владата одржана на 7.11.2017 г. се усвои Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за административни службеници со кој во голема мерка се упростуваат постапките за напредување и усовршување на вработените во државната администрација.
- Постапката за ажурирање на Регистарот на вработени во јавниот сектор е започната, се работи на ревизија како и прибирањето податоци. На 13 август на прес-конференција беа презентирани дел од податоците. По добиените информации во врска со состојбата на податоците кои се внесени во Регистарот, тим од МИОА работи на прелиминарна внатрешна проверка на податоците.
- Новиот нацрт текст на Програмата за управување со јавните финансии 2018-2021 е финализиран и истиот е доставен електронски до Делегацијата на ЕУ на 19 јули 2017 г. Јавниот дијалог со заинтересираните страни (граѓанскиот сектор, академија, здруженија) се реализирана 19.09.2017 г. По одржаната консултација и по добиените коментари, ќе следи ревидирање на текстот на програмата по што се очекува нејзино усвојување до крајот на 2017 година.

8. Судски реформи

Во делот на **судските реформи**, Владата ги прифаќа забелешките и препораките на Европската комисија и на Советот на Европа (Венецијанската комисија и ГРЕКО), со што на краток, среден и долг рок се обврзува да изгради независен, непристрасен, професионален и ефикасен судски систем. На краток рок, Владата прави целосна ревизија на Нацрт Стратегијата за реформа на правосудниот систем и ќе гради атмосфера на слободно судство, без политички притисоци, со цел да обезбедиме простор и за неопходните законски измени на среден и долг рок.

Статус на реализација на мерките:

- Со решение на Министерот за правда од 01.08.2017 формирана е Работна група за изготвување на Закон за изменување и дополнување на Законот за Судски совет на РМ и изготвување на Закон за престанување на важење на Законот за Советот за утврдување факти и покренување на постапка за утврдување одговорност на судија. Предлог законите се подготвени и истите се одобрени од Советот. Согласно Деловникот на ВРМ, известувањето за почеток на процес на подготовка на Предлог Законите е објавено на ЕНЕР на 04.10.2017, и на 18.10.2017г. Предлог текст на законите се објавени на ЕНЕР за консултации, согласно рокот од 20 дена. Предлог законите се доставени до Венецијанска комисија на 17.10.2017г., и истите ќе бидат разгледани на декемвриската сесија на Комисијата.
- Со решение на Министерот за правда на 31.08.2017 е формирана е Работна група за подготовка на Закон за изменување и дополнување на Законот за судови (основи за дисциплинска одговорност, дисциплински мерки) и Закон за изменување и дополнување на Законот за Судскиот совет (постапка за дисциплинска одговорност и оценување на судии).
- Со решение на Министерот за правда на 17.07.2017 е формирана Работна група за ревидирање на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор со акциски план. На 19.07.2017 се одржа првиот состанок на групата, а истата беше задолжена да достави финална верзија на стратегијата со акциски план до Министерот за правда најдоцна до 10.9.2017. Нацрт-Стратегијата и Акцискиот план е изготвена истите се доставени до ДЕУ/ЕК за коментари на 5 и на 6 септември 2017 г. Финализирањето на Стратегијата е во тек, согласно препораките од ЕК на вториот драфт на Стратегијата. Бидејќи консултациите со ЕК за подготовка на Стратегијата и Акцискиот план се во тек, се очекува по усвојување на препораките од ЕК, Владата да ја усвои Стратегијата до крајот на ноември 2017 г.
- Во насока на обезбедување инклузивност и транспарентност во процесот на подготовка на Стратегијата досега се одржани две работни средби (27.07.2017 и 29.08.2017) со сите претставници на институциите од правосудниот сектор и од граѓанскиот сектор, на кои им беше презентирана Нацрт - Стратегијата за реформа на правосудниот сектор. Во текот на нејзината подготовка беа земени предвид нивните забелешки и предлози. Дел од овие забелешки се вградени во Нацрт - Стратегијата и во Акциониот план, а дел од нив ќе бидат во идните законски решенија.
- Со решение на Министерот за правда на 17.07.2017 г. формиран е Совет за реформа на правосудниот сектор кој е надлежен да ги координира и следи реформите во правосудниот сектор. До сега се одржани 5 состаноци на кои Советот ја разгледуваше нацрт Стратегијата за реформа на правосудниот сектор и акцискиот план, која е одобрена на последниот состанок. Исто така, на последниот состанок, советот ги разгледуваше измените на законите кои се предвидени во рамки на судството -Законот за Советот за утврдување факти и дисциплинска одговорност на судии и подготовката на измени и дополнувања на Законот за судски совет.

- На 22.09.2017 формирана е работна група за увид во функционалноста на информатичкиот систем (АКМИС) со цел овластен пристап до АКМИС заради увид во податоците и контрола на досегашното работење на информатичкиот систем, правилна употреба, автоматска распределба, утврдување на евентуална злоупотреба и одговорност и надзор над примената на одредбите од Судски Деловник. Групата е составена од 8 лица (МП, ИТ лица од МП, ОС Кавадарци, ССРМ, АС Скопје, судии од ОС Кавадарци, АС Скопје). По потреба ќе се вклучат меѓународни претставници. До сега РГ извршила две инспекции во ОС Скопје 1 во Скопје, за што претседателот на судот е навремено информиран. Инспекцијата ќе продолжи и во Врховен суд, апелационите судови и други судови по случаен избор. Истовремено, ангажирани ќе бидат и независни ревизори за да направат ревизија на работата на АКМИС.
- Согласно Стратегијата за реформи во правосудниот сектор 2017-2022, се планира зајакнување на работата на СЈО, како независна институција во рамките на ЈОРМ. Нивните надлежности ќе се однесуваат на случаи поврзани со случаи на корупција кои произлегуваат од прислушваните материјали. Со новите измени на Законот за јавно обвинителство, ќе се овозможи продолжување на работата на Специјалното јавно обвинителство. Согласно ова, СЈО ќе се трансформира во канцеларија на СЈО со независни надлежности во рамките на Јавното обвинителство на Република Македонија.
- Со решение на Министерот за правда од 01.08.2017, формирана е Работна група за изменување и дополнување на Законот за заштита на укажувачи. Изготвен е Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на укажувачи. На 07.08.2017 е доставено известување на ЕНЕР за почеток на процес за подготовка на измени на Законот за заштита на укажувачи. На 01.11.2017 Предлог законот е објавен на ЕНЕР за консултации, согласно рокот од 20 дена.
- Со решение на Министерот за правда на 30.08.2017 формирана е Работна група за изготвување на Предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на сведоци, составена од претставници од Министерството за правда, Министерството за внатрешни работи, Вишото јавно обвинителство во Скопје, Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, и професори од Правниот факултет. Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на сведоци е изготвен. На 28.09.2017 е доставено известување на ЕНЕР за почеток на процес за подготовка на Предлог Законот за изменување и дополнување на Закон за заштита на сведоци. На 16.10.2017 на ЕНЕР е објавен нацрт Извештај за ПВР со Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на сведоци, за консултации во рокот од 20 дена согласно Деловникот на Владата. На 17.10.2017, доставен е на мислење до Венецијанска комисија, кој ќе биде разгледан на декемвриската сесија.
- Општите акти за систематизацијата на работните места на Народниот правобранител беа одобрени на седницата на Собранието одржана на 11.07.2017. Во таа насока се одобрени и средства од страна на Министерството за финансии за шест (6) нови вработувања во канцеларијата на Народниот правобранител до крајот на годината.
- Во соработка со експерти од ИПА 2011 проектот „Зајакнување на владеењето на правото“, подготвена е Стратегија за Информатичка технологија во правосудниот сектор 2018-2023. Во изработка на Стратегијата беа вклучени претставници на повеќе институции¹. Драфт Стратегијата е испратена на коментари до сите членови на РГ на 13.10.2017г. По завршување на консултациите со сите институции се очекува истата да биде усвоена од ВРМ во декември 2017г.

¹¹ МП, Врховен суд, судови, ССРМ, ЈОРМ, Дирекција за извршување на санкции, АСЈО, Здружение на адвокати, Здружение на нотари, претставници на извршителите и медијаторите

9. Реформа на разузнавачките и безбедносните служби

Владата смета дека **реформата на разузнавачките и безбедносните служби**, е повеќе од неопходна. Имајќи предвид дека станува збор за сеопфатна реформа, Владата ќе обезбеди транспарентна и инклузивна дебата, во која процесот на консултации ќе биде соодветно спроведен. Реформите ќе се спроведуваат конкретно и на терен, дури откако ќе обезбедиме јасна слика, план и динамика за потребните промени, со кој ќе ги отстраниме причините за пројавените слабости во безбедносниот механизам и службите за безбедност и разузнавање и ќе ја вратиме довербата во истите.

Статус на реализација на мерките:

- По интензивните консултации во рамките на Министерството за внатрешни работи за моделот за реформа на разузнавачкиот и безбедносниот систем истиот е избран од страна на Владата на 12.09.2017 г.
- Владата, на 31.10.2017 година, донесе Одлука со која се формира работна група составена од претставници на сите инволвирани институции, научната и стручната јавност, како и претставници од двете собраниски комисији за надзор над работата на УБК и АР и надзор над примената на Посебните истражни мерки за следење на комуникации. Наведената работна група е надлежна да го изготви Планот за реализација на препораките на експертите од Европската комисија предводени од Р. Прибе за системските прашања од владеење на правото во врска со следењето на комуникациите (2015) , како и да ја координира и следи нивната подоцнежна имплементација. Првиот состанок се одржа на 13.11.2017 година и е подготвен е Нацрт План кој е доставен за забелешки до членовите на работната група.
- Во тек се консултации со институциите кои се вклучени во проектот за Националниот координативен центар за борба против организиран криминал и оценка за степенот на подготвеност за функционирање. Правните акти неопходни за функционирање на овој центар се изработени, обезбедени се соодветни простории, направена е оценка за подготвеноста на институциите за операционализација. Седиштето на НКЦ ќе биде во МВР. Во тек е опремување на Националниот Координативен центар а воедно обезбедена е ADSL линија.
- Предлогот за моделот за надворешен независен механизам за надзор на работата на полицијата усвоен од Владата на 12.09.2017г. Согласно усвоениот модел за надворешниот механизам, во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција ќе се формира посебно одделение кое ќе биде надлежно единствено за гонење на кривичните дела сторени од страна на вработените на МВР и припадниците на затворската полиција.
-Исто така, кај Народниот Правобранител ќе се формира посебно одделение во кое покрај стручните лице ќе партиципираат и претставници од невладините организации.
-Дефинирана е и законската рамка која е неопходна за воспоставување на надворешниот механизам. МП и МВР до средината на декември 2017 се обврзани да ги достават до Владата предлог текстовите на законските измени со цел нивно усвојување .
- Владата на седницата одржана на 4.8.2017 г. донесе Одлука за именување на Националниот координатор за спречување насилен екстремизам, како и Одлуки за именување на Заменик национален координатор за спречување на насилен екстремизам и Заменик национален координатор за борба против тероризам. Одлуките се објавени во „Службен весник на РМ“ бр. 110 од 14.8.2017 г.

- Владата донесе Решение за назначување на членови, заменици членови и секретари на Националниот Комитет за спречување на насилен екстремизам и борба против тероризам на седницата одржана на 04.08.2017 година,. Одлуката за формирање на Националниот Комитет за спречување на насилен екстремизам и борба против тероризам е објавена на „Службен весник на РМ“ бр.98 од 01.08.2017 г.

10. Борба против организираните криминал и корупција

Владата се залага борбата против организираните криминал и корупција од хартија да ја пренесе во пракса, со ослободување на механизмите од политичките влијанија и притисоци. Дефинираме и ќе спроведеме реформи кои ќе обезбедат непристрасен и професионален однос кон секој пријавен случај на корупција, со еднаков пристап и примена на законите за секој граѓанин на Република Македонија. Тоа ќе го направиме транспарентно и со целосен респект на сите препораки кои доаѓаат од домашните и странските експерти и од граѓанското општество.

Статус на реализација на мерките:

- Во тек е дефинирање на конкретни мерки за реформа на Одделот за борба против корупција во МВР при што фокусот е на специјализирани обуки и зајакнување на капацитетите на вработените.
- Врз основа на извештај на Државната комисија за спречување на корупција Владата ќе предложи натамошни мерки за нејзино зајакнување.
- Владата на РМ, на седница бр.22 (09.08.2017) донесе одлука за подготовка на Стратегија на Република Македонија за јакнење на капацитетите за водење финансиски истраги и конфискација на имот, со Акционен План за нејзино спроведување, која треба да ја подготват Министерство за правда и Министерство за финансии во соработка со Управа за јавни приходи; Царинска управа; Управа за финансиска полиција и Управа за финансиско разузнавање.
-Стратегијата ќе се донесе до крајот на 2017 година и ќе содржи сеопфатен систем на правни, институционални мерки кои се неопходни за јакнење на севкупните национални капацитети за водење на финансиски истраги и конфискација на имот

11. Миграции

Во делот на **миграциите**, Владата ги започна преговорите со Европската комисија за Статусниот договор за (ФРОНТЕКС) Европската служба за гранична и крајбрежна стража, бидејќи смета дека тоа е од обостран интерес, за нас и за ЕУ.

Статус на реализација на мерките:

- Владата на 18 јули 2017 ги одобри преговарачките позиции и определи преговарачки тим. Шеф на тимот е државниот секретар во МВР. Делегацијата е составена од претставници на МВР, МНР, СЕП и ДЗЛП (вкупно 12 лица). Со тоа тимот е овластен да ги започне преговорите со Европската комисија за Статусниот договор со ФРОНТЕКС.
-На 15.09.2017 во Брисел, се одржа првата средба на преговарачките тимови на РМ и ЕК на која во голема мерка се усогласени ставовите помеѓу двете страни. На 20.09.2017 ЕК достави нови предлози во однос на текстот на Договорот, со цел доближување на ставовите на двете страни. Во тек е

разгледување на последните предлози од ЕК. Втората рунда преговори е закажана за 24.11.2017 година во Скопје.

- Од страна на Министерството за внатрешни работи, иницирани се технички состаноци со ЕК за усогласување на националниот систем со релевантните барања на ЕУ и Шенген правилата.
- МВР/Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција со посредство на ИОМ на 13 и 14.09.2017 организираше работилница каде беа поканети претставници од специјалната единица на Србија, како и претставници од Грција со цел согледување на нивните искуства и најдобри практики.
 - Со оглед дека Националната единица за сузбивање на криумчарење на мигранти и трговија со луѓе (task force) ќе биде составена од јавни обвинители од Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и претставници од различни организациони единици во МВР, одржани се голем број на работни средби меѓу двете институции.
 - Во насока на реализација на оваа активност детектирана е потребата од склучување на Меморандум за соработка помеѓу Јавното обвинителство и МВР со кој ќе се предвидат мерки за зајакнување на соработката во борбата против криумчарење на мигранти и трговија со луѓе. Врз основа на наведениот Меморандум, Јавниот обвинител ќе назначи раководител и заменик раководител на специјалната единица од редот на јавните обвинители од Основното јавно обвинителство за сузбивање на организиран криминал, додека Министерот за внатрешни работи ќе ги определи претставниците од различните организациони единици во МВР кои ќе учествуваат во работата на специјалната единица.
- Што се однесува до ревидирањето на Законот за азил и временна заштита согласно препораките на експертот на ЕК, од 10-14.07.2017 година се одржа ТАИЕКС експертска мисија за азил наменета за подготовка на Истиот Закон. На 06.09.2017 се проследи предлог законот и пропратните документи до ЕК. На 06.11.2017г. добиени се коментарите на ЕК и истите ќе бидат земени предвид.